

Greta Catela

Žena i njezina divlja priroda

Nešto u meni trci, 63 x 47 cm, 2025.

I ovo sam ja, 52 x 42 cm, 2025.

◁ *Naslonjena na sebe, 2025., detalj*

Greta Catela nam je odabirom radova za ovu samostalnu izložbu, otvorivši vrata vlastitog stvaralačkog imaginarija, pružila mogućnost razumijevanja njenog stvaralačkog procesa, ali je, vjerujem, i potaknula na razmišljanje o vlastitoj prirodi svakog tko je došao u doticaj s njenim radom. Pomislit ćemo kako umjetničke forme općenito u ljudima pobuđuju samoopažanje, oslobađanje emocionalnih i misaonih procesa, bilo svjesno ili podsvjesno, no Gretin opus ove teme istražuje kroz sve segmente materijalnog i nematerijalnog procesa stvaranja: od inicijalne sjemenke — ideje o pojedinom motivu koja raste kroz cijeli stvaralački proces, do finalnog rada kojim nam pruža na dlanu svoja najintimnija samoopažanja.

Ovaj opus pod nazivom „Žena i njezina divlja priroda“ donosi nam petnaestak kiparskih instalacija načinjenih u tehnici *papier mache*, od kojih neke u prostoru funkcioniraju kao kiparske, dok su druge bliže zidnim instalacijama. Svaka ova skulpturalna forma predstavlja jednu scenu sastavljenu od životinjskog lika i ženske figure, koji je ujedno i osnovni motiv ovog ciklusa. Ženski lik je na svojevrsan način shematiziran, istih, naglašenih crta lica iz kojih ne možemo razabrati određenu emociju, čemu doprinose i zatvorene oči. Ova dugokosa vitka figura, odjevena u bijelu haljinu, s tek naznačenim anatomskim značajkama, više djeluje kao skica, no konačan rad, što upravo i skreće pažnju na njenu interakciju sa svakim pojedinim likom životinje koji ju sadržajno i kompozicijski upotpunjuje. Istovremeno, životinje su oblikovane izrazito realistično, izrazom, gestom i pokretom, naglašavajući taj kontrast između ženskog i životinjskog lika, ali i njihovu međusobnu vezu, nadopunjavanje i koegzistenciju. Pri tom manira kompleksne tehnike izrade ovih skulptura, koja iziskuje vještu ruku i strpljenje, svojom slojevitosti jednakom težinom odgovara sadržajnom konceptu svake skulpturalne scene, a koja se također razotkriva različitim razinama i postupno, čineći tako sadržaj i formu uravnoteženim i jednakovrijednim.

Već nam je pri prvom pogledu na pojedinu scenu jasno da žena i njena pripadajuća životinja čine istu cjelinu, da su sastavni dio istog bića i da se ovdje ne radi o prozaičnim ili pastoralnim scenama već da je potrebno zaroniti dublje u simboliku svakog motiva i scene.

Pri tom uronu u svaku pojedinu scenu otvara nam se svijet simbola, s kojima čovjek živi od pamtivyjeka i dio su kolektivnog sjećanja, nažalost prečesto potisnutih uglavnom pod pritiskom borbe s izazovima suvremenog svijeta.

Ženski lik doživljam kao personifikaciju eteričnog bića svakog od nas, dok pojedini životinjski likovi igraju ulogu različitih entiteta od kojih smo sastavljeni. Situacija je ta koja nas navodi na buđenje pojedine životinje u nama, a svjesnost o tome ključna je kako bismo znali što nam je činiti pri susretu s tom životinjom. Hoćemo li se boriti protiv nje, hoćemo li je hraniti, prihvatiti ili jednostavno pustiti i promatrati, rasti s njom? Simbolika svake pojedine životinje uglavnom je univerzalna u različitim kulturama, s ponekom iznimkom pa tako sa srnom na primjer povezujemo nježnost i intuiciju, s vukom slobodu i pripadnost čoporu, s kornjačom strpljenje i mudrost, s lisicom snalažljivost i tako dalje. No simbolika svake pojedine životinje može biti i vrlo osobna, ovisno o jedinstvenom sustavu vrijednosti svakog od nas.

Pa nam tako postaje jasno koliko je svojih dubokih opservacija i intime Greta ovim ciklusom na suptilan i pažljivo insceniran način podijelila s nama. Osim što je svaku scenu detaljno podastrla gotovo poput knjižne ilustracije ili pak kazališne scenografije, podijelila je s nama i svoje najdublje misli, strepnje, strahove, nadanja, slutnje . . .

Ovi nas radovi također navode da razmislimo o tome kako smo tek mali sastavni dio tog velikog organizma, beskrajnog svemira koji funkcionira u savršenom skladu. Ako nam je taj pristup previše apstraktan, sjetimo se samo kako je čovjek sastavni dio prirodnog sustava i kao takav jednako važan kao i svaka druga živa i neživa stvar koja čini taj sustav. Udaljavajući se od vlastite prirode, prkosimo njenom prirodnom tijeku i vjerojatno si uvelike otežavamo osnovne prirodne procese koji su, htjeli mi to ili ne, unaprijed predodređeni, uzalud si umišljajući kako je moguće mijenjati ih.

Kako god pristupili Gretinim radovima čini se da ne možemo „pobjeći“ od samih sebe. Životinje i arhetipovi dio je ljudske povijesti od davnina i duboko su ukorijenjeni u ljudsku podsvijest. Od prapovijesti do danas, različite su kulture tumačile vezu između ljudske psihe i životinja, svaka na svoj način, a čovjeku današnjice u zapadnjačkoj kulturi možda je najbliža Jungova teorija arhetipova i tumačenje kako su životinje simboličke projekcije naših nesvjesnih nagona i skrivenih ili potisnutih dijelova osobnosti, što se često manifestira snovima.

Ovaj ciklus podsjetio me i na priču o dva vuka¹, a Greta nam je njime vrlo ilustrativno, scenama koje su bliske i razumljive, podastrla niz svojih unutarnjih opažanja, preispitivanja i razmišljanja, a koja nenametljivo i vrlo suptilno mogu svakoga potaknuti na razmišljanje o sebi, o svojoj istinskoj prirodi, o entitetima kojima možemo pripisati simboliku i karakteristike životinjskog svijeta, te prije svega o tome kojeg ćemo vuka nahraniti. Odluka je uvijek na nama.

Tina Širec Džodan

¹ Priča o Indijanskom poglavici koji je unuku ispričao priču o dva vuka koja se u svakom čovjeku neprestano bore: zli vuk predstavlja bijes, zavist, ljubomoru, pohlepu, aroganciju, krivnju, sebičnost. . . , dok dobri vuk predstavlja ljubav, mir, nadu, radost, suosjećanje, istinu. . . . Na pitanje unuka djedu, koji vuk pobjeđuje, djed mu odgovara: „Pobjeđuje onaj vuk kojeg hraniš.“

Držati bijeg, 63 x 19 cm 2024.

Jedna me drži, druga zove, 102 x 47 cm, 2025.-2026.

Nevidljiva veza, 80 x 58 cm, 2026.

Neka me nosi, 86 x 42 cm, 2025.

Dom koji nosim, 45 x 58 cm, 2024.

Između dva glasa, 77 x 46 cm, 2025.

Kad sam se prestala smanjivati, 2024.

Korak prema meni, D60 x V41 x S30 cm, 2026.

Greta Catela rođena je 1985. godine u Malom Lošinj. Nakon završene Škole primijenjenih umjetnosti i dizajna u Puli, na smjeru kiparskog dizajna, 2010. diplomirala je na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci na Katedri za kiparstvo te stekla zvanje profesorice likovne kulture.

Od 2012. do 2022. godine djelovala je kroz vlastiti atelje u Malom Lošinj, a trenutno živi i stvara u Puli. Članica je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Rijeka.

Tijekom dosadašnjeg umjetničkog djelovanja predstavila je svoj rad na samostalnim i brojnim skupnim izložbama. Njezinu umjetničku praksu obilježava istraživanje skulpture kroz papir, papier-mâché i kombinirane tehnike, pri čemu materijal postaje polazište za stvaranje osobitih, sugestivnih svjetova. Njezine kiparske kompozicije karakterizira narativni pristup. Skulpture često povezuje u prostorne cjeline koje postaju vizualne priče. Umjesto jednoznačne priče, radovi nude fragmente, prizore i atmosferu koji tek naznačuju moguće događaje, pritom ostavljajući prostor za osobnu interpretaciju i emocionalnu projekciju promatrača. Skulpture su ponekad obogaćene elementima scenografije i kazališne estetike, čime se granica između skulpture, prostora i narativa dodatno otvara i mijenja.

U novijem radu dodatno istražuje odnos umjetnosti, materijala i održivosti. Vodi radionice usmjerene na održivo stvaranje, kroz koje promišlja mogućnosti ponovne uporabe materijala i razvija kreativne pristupe stvaranju iz onog što je već dostupno. Time se njezin umjetnički interes za materijal proširuje izvan same forme, prema pitanjima odnosa prema predmetu, prostoru i svijetu koji nas okružuje

Web: gretacatela.com Instagram: @gretacatela

Izdavač: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Rijeka, Korzo 28/II, Tel. 051/338-809, Mob. 095 37 105 13
e-mail: hdlu.rijeka@gmail.com, web: <http://hdlu-rijeka.hr/>
Za izdavača: Damir Šegota
Urednica: Jasna Rodin
Administrativna služba: Jadranka Jerkić
Organizator: Hrvatsko društvo likovnih umjetnika Rijeka
Oblikovanje kataloga: Branko Lenić
Tisak kataloga: Tiskara Sušak
Br. kataloga: 10 / 26
Naklada: 100 komada

Naše programe podržavaju:

Upravni odjel za kulturu i kreativni razvoj Grada Rijeke

Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske

Upravni odjel za kulturu, sport i tehničku kulturu Primorsko-goranske županije

U sebi, D36 x V28 x S34 cm, 2024-2025. ▷

Galerija
J u r a j
K l o v i ć
R i j e k a

Rijeka, Verdijeva 19b

13. - 27. 10. 2026.

Radno vrijeme: od 10 do 13 i od 17 do 20 sati,
subotom od 10 do 13 sati, nedjeljom zatvoreno